

Novel·la

Debut deliciós

CLUB EDITOR

La primera novel·la de Kremser està a punt de tenir versió cinematogràfica

David Castillo

Bon debut el de Stefanie Kremser (Düsseldorf, 1967) en el sempre complicat món de la novel·la. Guionista de cinema i de televisió, es va criar a São Paulo i actualment viu a Barcelona, com el narrador que vam comentar la setmana passada, Jonathan Littell. *Postal de Copacabana* seria, però, una mena d'antídot a la lectura de *Les benignes*. Kremser ens presenta una història amable de tres generacions de dones, àvia, nora i néta, en una petita localitat andina. La novel·la recrea en tercera persona les vides petites, però intensament poètiques, d'aquestes tres dones, amb els seus records, els amors perduts, els desamors i les lluites de la vida quotidiana.

La narradora ens ho explica com un conte, ple de subtileses i petits detalls a subratllar, sovint mimetitzant l'esperit de les telenovel·les, però amb aquell toc tan personal que han tingut escriptors de primera com Manuel Puig, Laura Esquivel i, al nostre país, Montse Palau i Maria Jaén, en dues novel·les que no van tenir la sort que mereixien. La catalano-alemanya Stefanie Kremser ens mou per les vides de les protagonistes, per l'excèntrica àvia, per la problemàtica de la maduresa de la seva nora, vídua del seu fill, i per les primeres passes de la néta, que descobreix l'amor i també connecta amb els seus ancestres alemanys. Amb diàlegs creïbles, ritme de bolero, una trama ben coordinada amb la història i una prosa efectiva, *Postal de Copacabana* és una novel·la amable, de bon llegir. *

JOC NOU
Perills

Darrerament han aparegut notícies i declaracions sobre el retrocés de la llengua catalana entre els ciutadans i els perills del desús de l'idioma. La llista d'avisos seria llarga i només en citarem dos o tres dels més significatius. Per exemple, l'enquesta de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana responda per 373 escriptors associats, dels quals 224 també fan servir el castellà en la seva feina, només 23 viuen de la literatura i 150 guanyen menys de mil euros anuals pel que escriuen. Un altre fet són les declaracions de Quim Monzó, que tot i l'èxit obtingut a Frankfurt i amb el seu darrer llibre, ha declarat que el català té vida per a uns vint anys més i prou, i que

la substitució pel castellà ja està feta, no cal encaparrar-s'hi més.

I més coses: el coneixement de català que permet l'accés a l'administració pública a Catalunya i que només es pot acreditar mitjançant la possessió del títol de català C, es convoca en un únic examen anual i el tribunal triga quatre mesos a corregir-lo. Aquest últim any s'hi van presentar 1.300 persones i van aprovar 200! Podríem allargar els senyals d'alarma, però només n'afegirem un: escoltem els participants del *reality*-i aquí ja s'infiltra fins i tot l'anglès- de TV3 *La masia*, que vol ser una recreació de la vida a pagès de fa cent anys, i constatem

que el català que parlen els concursants no és el dels pagesos del 1907, tot i que un dels propòsits fundacionals de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió era -és- l'existència d'uns mitjans de comunicació en la llengua del país.

No s'entén que per accedir a l'administració els tribunals siguin tan exigents amb l'idioma dels candidats, i per actuar davant del públic televisiu no hi hagi ni tribunals. Ep!, i potser seria pitjor si hi fossin... Només volem constatar el procés de transformació de la llengua, o degradació potser. Fa anys, a finals de la dictadura, hi havia opinions que deien que el català estaria segur i

salvat quan El Corte Inglés fes els anuncis en català. Bé, tots els grans magatzems ja ho fan. Quin altre signe positiu sobre la salut del català ens cal per sentir-nos més optimistes? Seria llarg d'explicar i potser un altre dia hi tornarem, però de moment ens sembla que un bon signe seria acceptar la realitat tal com és i pactar amb aquesta realitat en benefici de tots. Segur que és útil i agradable poder viure en català a Catalunya. Però si agafem un llibre d'assaig, a la bibliografia recomanada no hi ha cap títol en català i pocs en castellà, la majoria són en anglès, alemany, alguns en francès, italià... I aquest és un perill dels més greus. *

Juvenil

Guanyen blanques, perden negres

Andreu Sotorra

Jugar als escacs és un dels recursos de la novel·la negra clàssica. Però, en aquest cas, David Nel·lo (Barcelona, 1959) l'utilitza per convertir en una partida la vida d'una adolescent, germana bessona d'un atractiu estudiant de dansa, i exalumna d'un professor ja jubilat que li va descobrir i estimular la dèria pel tauler.

La novel·la *Contrajoc*, premi Ciutat d'Olot 2007, relata les circumstàncies de la jove protagonista, d'uns setze anys, que fa un ascens ràpid en els escacs, fins que, en un torneig, es veu obligada a enfrontar-se amb un altre jove contrincant que, des de fa un temps, s'ha anat convertint en el seu millor amic.

Darrere d'aquest vel, aparentment de conflicte sentimental, hi ha, però, una sorpresa que l'autor llança com un cubell d'aigua freda al lector; sorpresa que donaria per molt més, si no fos que, aleshores, la novel·la aniria per roderes del realisme i la carnassa mediàtica.

Per això, segurament, l'autor prefeix vèncer l'ensurt amb la superació personal de la protagonista, tira pel dret i en un registre de to sensual converteix el seu *Contrajoc* en una manera de veure la vida, una manera de sortejar-la i també una manera d'intentar dirigir-la, a pesar de les pressions que envolten la protagonista adolescent.

Que un es preguntí, al final, per què fer sortir l'antic professor d'escola a escena si després desapareix per sempre, o per què es deixa de banda el germà bessó, com si ella se'n volgués desenganxar des del primer dia, i en canvi el voldria tenir a la vora quan aconsegueix el campionat, són preguntes que formen part de l'esforç del lector a ser còmplice de la forma escollida per l'autor.

El que compta és el fons i aquest, malgrat que presentat en tercera persona, acaba fent la sensació que és, en realitat, un monòleg interior que pren cos fins a modelar un personatge -autèntic objectiu de l'autor- que, en principi, fins i tot sembla que sigui simplement un secundari. *

Postal de Copacabana

Stefanie Kremser
Traducció: Ramon Farrés
Club Editor
Barcelona, 2007
Preu: 16 euros
Pàgines: 175

L'Elena, la Rosa i l'Alfonsina són àvia, nora i néta. Vídies dues primeres, viuen juntes a Copacabana, una petita localitat andina de Bolívia. Les seves vicissituds vitals, professionals i amoroses omplen les pàgines de la primera novel·la de Stefanie Kremser

1 2 3 4 5

Contrajoc

David Nel·lo
La Galera
Barcelona, 2007
Preu: 7,80 euros
Pàgines: 142

1 2 3 4 5

EMILI TEIXIDOR